Alg?lanan Aile Yak?nlar? Destek Ölçe?i

RECOMMENDED CITATION

memjavad (2026). *Alg?lanan Aile Yak?nlar? Destek Ölçe?i*. Turkish Psychological Scales. Retrieved from https://tr-scales.arabpsychology.com/?p=16735

ARABPSYCHOLOGY.COM

Özet

Alg?lanan Aile Yak?nlar? Destek Ölçe?i, **Salise Kavak** taraf?ndan 2007 y?l?nda geli?tirilmi? bir psikometrik araçt?r. Bu ölçe?in temel amac?, 0-8 ya? aras? engelli çocu?u olan annelerin, yak?n aile çevresinden ald?klar? **alg?lanan destek** düzeyini sistematik olarak ölçmektir. Ölçek, hem duygusal hem de maddi/fiziksel destek boyutlar?n? kapsayan çok boyutlu bir yap?y? de?erlendirir. Yap?lan psikometrik çal??malar, ölçe?in yüksek düzeyde **geçerlik** ve **güvenirli?e** sahip oldu?unu göstermi?tir. Ölçek 44 maddeden olu?makta ve üç temel alt boyutta toplanmaktad?r.

Anahtar Kelimeler

Alg?lanan destek, aile deste?i, engelli çocuk anneleri, psikometrik araç, yüksek lisans tezi, duygusal destek, maddi destek.

Yazarlar

Salise KAVAK

Amaç

Alg?lanan Aile Yak?nlar? Destek Ölçe?i (AAYDÖ), özellikle engelli bir çocu?a sahip olan annelerin kar??la?t??? zorluklar kar??s?nda, yak?n çevrelerinden (büyük ebeveynler, amcalar, teyzeler vb.) ne kadar destek alg?lad?klar?n? bilimsel yöntemlerle tespit etmek amac?yla geli?tirilmi?tir. Ölçek, annelerin destek alg?lar?n? nicel olarak belirleyerek, bu deste?in türünü (duygusal, fiziksel, maddi) ve etkisini analiz etmeye olanak tan?r.

Ölçek, bu alanda yap?lacak ara?t?rmalara standart bir ölçüm arac? sunarak, engelli çocu?u olan ailelere yönelik sosyal hizmet ve psikolojik destek programlar?n?n planlanmas?nda kritik veriler sa?lamay? hedefler. Geli?tirme süreci, 0-8 ya? aral???ndaki engelli çocu?u olan annelerin özgün ihtiyaçlar?na odaklanm??t?r.

Yap?

Ölçek, aile yak?nlar?ndan alg?lanan deste?i çok boyutlu bir yap? olarak ele al?r ve toplam 44 madde ile bu yap?y? ölçer. Yap?lan analizler sonucunda ölçe?in üç ana alt boyuta ayr?ld??? belirlenmi?tir. Bu alt boyutlar, aile yak?nlar?n?n sa?lad??? deste?in niteli?ini detayl?ca ortaya koymaktad?r:

Engellili?i Kabullenme: Yak?nlar?n, çocu?un özel gereksinimlerini anlamas? ve buna uygun, yap?c? davran??lar sergilemesi ile ilgilidir.
Özveride Bulunma (Maddi/Fiziksel Destek): Çocu?un bak?m?yla ilgili pratik yard?mlar, maddi

ARABPSYCHOLOGY.COM

katk?lar veya annenin kendine zaman ay?rmas? için f?rsat yarat?lmas? gibi somut eylemleri kapsar.
?lgi Gösterme (Duygusal Destek): Aile yak?nlar?n?n anneye ve çocu?a yönelik gösterdi?i ?efkat, moral verme ve düzenli ziyaretler gibi psikolojik ve duygusal yak?nl??? ifade eder.

Geçerlik

Ölçe?in yap?sal **geçerli?i**, faktör analizi yöntemleri kullan?larak titizlikle incelenmi?tir. Örneklem büyüklü?ünün faktör analizi için uygunlu?unu de?erlendirmek amac?yla **Kaiser-Meyer-Olkin (KMO)** de?erleri dört farkl? ebeveyn grubu için ayr? ayr? hesaplanm??t?r ve tüm gruplar için örneklemin uygun oldu?u sonucuna var?lm??t?r.

Ayr?ca, verilerin küresel uygunlu?unu test etmek için **Bartlett's Test** uygulanm??t?r. Yap?lan **faktör analizi** hesaplamalar?nda, psikolojik testlerde en güvenilir sonuçlar? sa?lad??? kabul edilen **Varimax Rotasyon** yöntemi kullan?lm??t?r. Bu i?lemler sonucunda elde edilen yüksek de?erler, Alg?lanan Aile Yak?nlar? Destek Ölçe?i'nin güçlü bir yap? geçerli?ine sahip oldu?unu göstermektedir.

Güvenirlik

Alg?lanan Aile Yak?nlar? Destek Ölçe?i'nin **güvenirli?i** çe?itli istatistiksel yöntemlerle kan?tlanm??t?r. Ölçe?in zamana kar?? tutarl?l???n? ölçmek amac?yla uygulanan test-tekrar test puanlar? aras?ndaki korelasyon katsay?lar? oldukça yüksek bulunmu?tur.

?ç tutarl?l?k güvenirli?ini belirlemek için ise **Cronbach Alfa** katsay?s? ve split-half (iki yar? güvenirli?i) yöntemleri kullan?lm??t?r. Bu uygulamalar, tüm ebeveyn gruplar? aç?s?ndan $p < 0.001$ düzeyinde istatistiksel olarak anlaml? sonuçlar vermi?tir. Bu bulgular, ölçek maddelerinin ayn? yap?y? tutarl? bir ?ekilde ölçtü?ünü do?rulamaktad?r.

Faktör Analizi

Ölçe?in yap? geçerli?ini tespit etmek amac?yla yürütülen **faktör analizi**, ölçek maddelerinin mant?ksal ve istatistiksel olarak üç alt boyutta topland???n? göstermi?tir. Bartlett's testi, verilerin faktör ç?karma i?lemine uygun oldu?unu teyit etmi?tir. Yap?sal bütünlü?ü sa?lamak için kullan?lan Varimax Rotasyon yöntemi, her bir alt boyutun net bir ?ekilde ayr??mas?n? sa?lam?? ve ölçe?in teorik yap?s?n? destekleyen yüksek faktör yüklerine ula??lm??t?r.

Araç

Test Türü: Geli?tirme Ölçe?i (Development Scale)

ARABPSYCHOLOGY.COM

Format: Öz Bildirim Ölçe?i (Self-Report Scale)

Derecelendirme: 5'li **Likert Ölçe?i**

Mevcut Diller: Türkçe

Hedef Popülasyon: Engelli çocu?u olan anneler

Ya? Grubu: 0-8 ya? aras? engelli çocu?u olan anneler

Popülasyon Detaylar?: Türkiye'de 0-8 ya? aras? engelli çocu?u olan annelerden olu?an örneklem. Detayl? örneklem bilgileri yüksek lisans tezinde mevcuttur.

Test Metodolojisi: Ölçek toplam 44 maddeden olu?maktad?r ve kat?l?mc?lar maddelere 5'li Likert format?nda yan?t vermektedirler.

Anahtar Kelimeler

Psikometrik özellikler, Varimax rotasyon, KMO testi, iç tutarl?l?k, test-tekrar test, engellilik kabulu, Salise Kavak.

Yazarlar

Yazar ORCID Tan?mlay?c?: Bilgi mevcut de?ildir.

Kurum E-posta Adresleri: Bilgi mevcut de?ildir.

Yaz??ma Adresi: Bilgi mevcut de?ildir.

?zinler, Ücret ve Test Y?l?

Ölçe?in geli?tirildi?i y?l 2007'dir (Yüksek Lisans Tezi). Ölçe?in kullan?m? için gerekli izinler ve ücret bilgileri, sorumlu yazar Salise Kavak veya Marmara Üniversitesi ile ileti?ime geçilerek ö?renilmelidir. Ölçek, bir yüksek lisans tezi kapsam?nda geli?tirilmi?tir.

Kaynaklar

Ölçe?in geli?tirilmesine dair orijinal çal??ma a?a??daki akademik kayna?a dayanmaktad?r:

Kavak, S. (2007). Alg?lanan Aile Yak?nlar? Destek Ölçe?inin geli?tirilmesi ve 0-8 ya? aras? engelli çocu?u olan annelerin yak?nlar?ndan ald??? deste?i alg?lamalar? (Yüksek lisans tezi, Marmara üniversitesi, ?stanbul).

ARABPSYCHOLOGY.COM

Tez, Ulusal Tez Merkezi üzerinden eri?ime aç?kt?r: https://tez.yok.gov.tr/UlusalTezMerkezi/tezSorguSonucYeni.jsp.

Ölçe?in orijinal PDF dosyas? burada indirilebilir: algilanan-aile-yakinlari-destek-olcegi-toad.pdf

Alg?lanan Aile Yak?nlar? Destek Ölçe?i Maddeleri

ÖNEML?: A?a??daki ölçek maddeleri orijinal dilinde korunmu? olup, hiçbir ?ekilde de?i?tirilmemi?tir.

44 madde 3 alt boyut
Engellili?i kabullenme: Torununun özel gereksinimiyle ilgili yap?lmamas? gerekenleri bilir ve ona göre davran?r.
Özveride bulunma (maddi/fiziksel destek) alt boyut: Çocu?umuza bakaca??n? söyleyerek, e?imle k?sa bir tatil yapmam?z için ?srar eder.
?lgi gösterme (duygusal destek): Özellikle torununu görmek için gelir.

ARABPSYCHOLOGY.COM